

Trosolwg

Mae'r safon hon yn ymwneud ag ymgymryd ag arferion sefydlu/ adsefydlu a darparu gweithgareddau sefydlu/ adsefydlu, gan gynnwys paratoi ar gyfer cyswllt cyntaf ag unigolion, a chyfranogiad rheolaidd unigolion. Ar gyfer y safon hon bydd disgwyl i chi weithio mewn partneriaeth â phobl eraill i nodi, asesu, cynllunio, gweithredu a gwerthuso'r myriadau.

Gall y safon fod yn berthnasol i bob lefel. Gellir defnyddio adrannau o'r safon at ddibenion cynefino, datblygiad proffesiynol ac ar gyfer hyfforddi. Defnyddir y termau sefydlu/ adsefydlu yn eu hystyr ehangaf yn y safon hon, a bydd unrhyw un sy'n gweithio ar draws y sbectrwm nam ar y synhwyrâu yn gwneud rhywfaint o waith gydag unigolion ar ryw bwynt a fydd yn ymwneud â sefydlu/ adsefydlu. Er mai chi sy'n bennaf gyfrifol am eich datblygiad proffesiynol, mae'r safon yn gofyn hefyd am gymorth rheoli i hwyluso datblygiad proffesiynol parhaus y gweithlu.

Dangos eich perfformiad, eich gwybodaeth a'ch dealltwriaeth

Mae'r adrannau **meini prawf perfformiad** o dan bob elfen, a'r adran **gwybodaeth a dealltwriaeth** yn dynodi meysydd y dylech chi allu dangos eich perfformiad neu eich gwybodaeth a'ch dealltwriaeth ynddynt.

Egwyddor allweddol

Mae cyfathrebu'n sail i'r safon gyfan a'r holl safonau yn y gyfres hon. Mae'n hollbwysig bod y rheiny sy'n gweithio ym maes nam ar y synhwyrâu gyda phlant, pobl ifanc ac oedolion yn meddu ar y sgiliau angenrheidiol a phriodol i gyfathrebu'n effeithiol â phobl a all ddefnyddio amrywiaeth o offer/technegau neu ddulliau cyfathrebu. Mae'r safon hon yn ymwneud â'r rheiny sy'n gweithio gyda phobl y mae angen gwasanaethau cymorth synhwyradd arnynt, a rhaid i bob cyfathrebu fod yn briodol i'w hanghenion. Mae'n bwysig hefyd bod gweithwyr yn cydnabod yr angen am sgiliau cyfathrebu arbenigol a risg camgyfathrebu.

Cynnwys yr uned:

- 1 Coladu ac adolygu nodiadau achosion a llenyddiaeth berthnasol arall i gyfrannu at ymateb cynlluniedig ar gyfer gwaith sefydlu/ adsefydlu, cyswllt a chyfranogiad
- 2 Cysylltu â phobl eraill i gael mynediad at unrhyw wybodaeth ychwanegol a all gyfrannu at waith paratoi ar gyfer cyswllt a chyfranogiad cychwynnol
- 3 Cydberthnasu a gwerthuso'r holl wybodaeth i nodi'r ffurf orau o gyswllt a chyfranogiad cychwynnol
- 4 Cyd-drafod a chytuno'r cynllun a'r broses adolygu gyda'r unigolyn.

SFCSS8W

Paratoi ar gyfer gwaith sefydlu/ adsefydlu, cyswllt a chyfranogiad

Meini prawf perfformiad

Coladu ac adolygu nodiadau achosion a llenyddiaeth berthnasol arall i gyfrannu at ymateb cynlluniedig ar gyfer gwaith sefydlu/ adsefydlu, cyswllt a chyfranogiad

Rhaid i chi allu:

- P1 nodi ac yn defnyddio nodiadau achos, llenyddiaeth a gwybodaeth berthnasol arall
- P2 darllen ac adolygu gwybodaeth er mwyn nodi:
 - P2.1 ffynonellau a natur cyfeiriadau
 - P2.2 meysydd lle ceir anghysondeb
 - P2.3 meysydd lle mae gwahaniaethau o ran persbectif
 - P2.4 meysydd lle mae gwahaniaethau mewn tystiolaeth neu farnau proffesiynol
 - P2.5 unrhyw ofynion a dyletswyddau cyfreithiol, a'u goblygiadau i gyswllt a chyfranogiad
- P3 nodi a phennu sut i gael mynediad at ffynonellau a all lenwi:
 - P3.1 bylchau mewn gwybodaeth
 - P3.2 bylchau yn eich gwybodaeth chi
- P4 lle nad oes gwybodaeth ar gael, gofyn am gymorth er mwyn helpu penderfynu ar strategaeth i ddelio â:
 - P4.1 bylchau mewn gwybodaeth
 - P4.2 bylchau yn eich gwybodaeth chi
- P5 yn gofyn am ganiatâd i ddefnyddio ffynonellau a all helpu gydag unrhyw fylchau mewn gwybodaeth
- P6 cofnodi gwybodaeth yn unol â pholisi a gyda chytundeb unigolion.

Cysylltu â phobl eraill i gael mynediad i unrhyw> wybodaeth ychwanegol a all gyfrannu at waith paratoi ar gyfer cyswllt a chyfranogiad cychwynnol

Rhaid i chi allu:

- P7 nodi, cysylltu a chyfathrebu ag unigolion, teuluoedd, gofalwyr, grwpiau, cymunedau a sefydliadau a allai ddarparu gwybodaeth sy'n berthnasol i'r cyswllt cychwynnol a chyswllt dilynol
- P8 gweithio o fewn eich ffiniau a'ch arferion chi'ch hun, rhai proffesiynol a rhai gwrthwahaniaethol moesegol wrth gysylltu ag unigolion a sefydliadau
- P9 dilyn gweithdrefnau ac arferion cyfreithiol a sefydliadol ar gyfer:
 - P9.1 ceisio cymeradwyaeth i gysylltu â phobl a sefydliadau
 - P9.2 cyfrinachedd a rhannu gwybodaeth pan fyddwch yn cysylltu ac yn cyfathrebu ag unigolion a sefydliadau sy'n darparu
 - P9.3 cofnodi gwybodaeth gysylltu
- P10 creu'r cysylltiad angenrheidiol â'r sefydliadau perthnasol a'r unigolion a nodwyd a chofnodi'r canlyniad
- P11 paratoi cynllunio a'r gyfer y cysylltiad cychwynnol a'r ymwneud ag unigolion

SFCSS8W

Paratoi ar gyfer gwaith sefydlu/ adsefydlu, cyswllt a chyfranogiad

- P12 ceisio arweiniad pan nad ydych yn siŵr sut mae cynllunio ar gyfer y cysylltiad cychwynnol a'r ymwneud

Cydberthnasu a gwerthuso'r holl wybodaeth i nodi'r ffurf orau o gyswllt a chyfranogiad cychwynnol

Rhaid i chi allu:

- P13 myfyrio ynghylch eich cefndir, eich profiadau a'ch arfer eich hun a all gael effaith ar eich perthynas gyda'r unigolyn
- P14 adolygu effaith debygol eich rôl a'ch cyfrifoldebau chi, a'ch sefydliad, mewn perthynas â'r unigolyn
- P15 ceisio goruchwyliaeth a/ neu gymorth priodol mewn meysydd a allai achosi gwrthdaro neu rwystro'r berthynas gyda'r unigolyn
- P16 nodi natur y berthynas a'r prosesau gofynnol ar gyfer cyswllt, gan gynnwys, lle bo angen, cyswllt â'r sawl sy'n cyfeirio
- P17 dadansoddi ac yn gwerthuso'r holl wybodaeth a'i phriodoldeb
- P18 datblygu ac yn paratoi strategaeth i:
- P18.1 alluogi cyfathrebu a dealltwriaeth effeithiol
 - P18.2 sicrhau y bydd yr ymglymiad cyntaf mewn lleoliad ac amgylchedd sy'n ffafriol i asesiad effeithiol o anghenion yr unigolyn
- P19 nodi ac yn paratoi ar gyfer unrhyw ofynion a dyletswyddau cyfreithiol a sefydliadol yn ymwneud â'r cyswllt a'r ymweliad cychwynnol

Cyd-drafod a chytuno'r cynllun a'r broses adolygu

Rhaid i chi allu:

- P20 gweithio gydag unigolion a phobl allweddol eraill i esbonio'r modd yr ymgwymerir â'r broses cyswllt cychwynnol a chyfranogiad
- P21 gweithio gydag unigolion ar lefel a chyflymder y maent yn esmwyth â hwy
- P22 dangos eich bod yn rhoi ystyriaeth lawn i gyfnodau o drawsnewid ym mywyd unigolion. Er enghraifft:
- P22.1 plentyn o oedolyn
 - P22.2 i mewn i fywyd hwyrach oedolyn
 - P22.3 o fewn cyfnodau bywyd
 - P22.4 trwy golled ac amgylchiadau newidiol
- P23 cynorthwyo unigolion i nodi unrhyw anawsterau posibl a gweithio gyda hwy a phobl allweddol eraill i archwilio ffyrdd o oresgyn y rhain
- P24 cytuno gyda'r unigolyn y wybodaeth a fydd yn cael ei chofnodi am bob unigolyn
- P25 cytuno gyda'r unigolyn ar y cynllun gofal ar gyfer pob unigolyn
- P26 esbonio'r broses adolygu a'r cyfnodau o fewn y broses hon.

SFCSS8W

Paratoi ar gyfer gwaith sefydlu/ adsefydlu, cyswllt a chyfranogiad

Gwybodaeth a dealltwriaeth

Mae angen i chi wybod a deall:

Gwerthoedd Craidd - Defnyddio a datblygu dulliau a systemau i gyfathrebu, cofnodi ac adrodd

- K1 gofynion cyfreithiol a sefydliadol ar gydraddoldeb, amrywiaeth, gwahaniaethu, hawliau, cyfrinachedd a rhannu gwybodaeth wrth gyfathrebu, cofnodi ac adrodd gydag unigolion, pobl allweddol a phobl eraill
- K2 gwybodaeth ac arfer sy'n sail i'r ymagwedd holistaidd sy'n canolbwyntio ar bobl, sy'n eich galluogi i weithio mewn ffyrdd sydd:
 - K2.1 yn gwneud dewisiadau a lles pennaf yr unigolyn yn ganolog i bopeth a wnewch
 - K2.2 yn darparu cymorth gweithredol i'r unigolion
 - K2.3 yn cydnabod unigrywiaeth unigolion a'u hamgylchiadau
 - K2.4 yn grymuso unigolion i gymryd cyfrifoldeb (i'r graddau y maent yn gallu gwneud hynny ac o fewn unrhyw gyfyngiadau a osodir arnynt), ac i wneud a chyfleu eu penderfyniadau eu hunain am eu bywydau, gweithredoedd a risgiau
- K3 dulliau a ffyrdd o gyfleu sydd:
 - K3.1 yn cefnogi cydraddoldeb ac amrywiaeth
 - K3.2 yn cefnogi hawliau pobl i gyfathrebu gan ddefnyddio'r dull, cyfrwng ac iaith sydd orau ganddynt
 - K3.3 yn foesebol ac yn cadw at unrhyw godau ymarfer sy'n berthnasol i'ch gwaith
 - K3.4 yn parchu syniadau, gwerthoedd ac egwyddorion pobl eraill
 - K3.5 yn sicrhau urddas a hawliau pobl wrth nodi a goresgyn rhwystrau rhag cyfathrebu
- K4 sut i ymdrin â chyfyng-gyngor a gwrthdaro moesegol ar gyfer unigolion, y rheiny sy'n defnyddio gwasanaethau a staff/cydweithwyr, ynglŷn â chyfathrebu, cofnodi ac adrodd
- K5 sut i herio gwybodaeth, dogfennau, systemau, strwythurau, gweithdrefnau ac arferion sy'n rhai gwahaniaethol, yn enwedig o ran anghenion cyfathrebu a gwybodaeth unigolion

Gwerthoedd Craidd - Cyfrannu at ddatblygu a chynnal arferion iach a diogel yn yr amgylchedd gweithio

Mae angen i chi wybod a deall:

- K6 gofynion cyfreithiol a sefydliadol ar gydraddoldeb, amrywiaeth, gwahaniaethu, hawliau, cyfrinachedd a rhannu gwybodaeth wrth gyfrannu at ddatblygu a chynnal arferion iach a diogel yn yr amgylchedd gweithio
- K7 dulliau a ffyrdd o weithio sydd:
 - K7.1 yn cefnogi cydraddoldeb ac amrywiaeth wrth gyfrannu at ddatblygu a chynnal arferion iach a diogel yn yr amgylchedd gweithio

SFCSS8W

Paratoi ar gyfer gwaith sefydlu/ adsefydlu, cyswllt a chyfranogiad

-
- K7.2 yn effeithiol wrth ddelio â, ac wrth herio gwybodaeth, dogfennau, systemau, strwythurau, gweithdrefnau ac arferion sy'n rhai gwahaniaethol
 - K7.3 yn foesegol ac yn cadw at unrhyw godau ymarfer sy'n berthnasol i'ch gwaith
 - K7.4 yn parchu syniadau, gwerthoedd ac egwyddorion pobl eraill wrth gyfrannu i ddatblygu a chynnal arferion iach a diogel yn yr amgylchedd gweithio

Gwerthoedd Craidd - Cymryd cyfrifoldeb am eich datblygiad proffesiynol parhaus eich hun a phobl eraill

Mae angen i chi wybod a deall:

- K8 gwybodaeth ddiweddar o, ac ymarfer gofynion cyfreithiol a sefydliadol ar gyfer cydraddoldeb, amrywiaeth, gwahaniaethu, hawliau, cyfrinachedd a rhannu gwybodaeth, a sut i ddiweddarau a datblygu eich arfer eich hun, ac arfer aelodau staff eraill ar y rhain
- K9 sut i gael mynediad at hyfforddiant a datblygiad i'ch galluogi i ymdrin â chyfyng-gyngor a gwrthdaro moesegol ar gyfer unigolion, y rheiny sy'n defnyddio gwasanaethau a staff

Deddfwriaeth a Pholisi a Gweithdrefnau Sefydliadol

Mae angen i chi wybod a deall:

- K10 cyd-destun cyfreithiol, cymdeithasol, economaidd ac ecolegol arfer sefydlu ac adsefydlu mewn perthynas â:
 - P10.1 deddfwriaeth gwledydd, y DU a'r UE, codau statudol, safonau, fframweithiau ac arweiniad sy'n berthnasol i arfer sefydlu ac adsefydlu a meysydd cysylltiedig, gan gynnwys arfer amlddisgyblaethol ac aml-sefydliadol, diogelu data a chyfrinachedd gwybodaeth
 - P10.2 y gyfraith ryngwladol a pholisi cymdeithasol, gan gynnwys polisi ar ofal cymdeithasol, addysg, iechyd, tai a hawliau lles
 - P10.3 tueddiadau demograffig a chymdeithasol
- K11 polisïau ar amrywiaeth, gwahaniaethu ac ar hyrwyddo annibyniaeth ac ymreolaeth plant, pobl ifanc, oedolion, teuluoedd, grwpiau a chymunedau, ac ymchwil ar eu heffeithiolrwydd

Theori ac Arfer Da - O ran gwybodaeth

Mae angen i chi wybod a deall:

- K12 polisïau, gweithdrefnau a gofynion cyfreithiol ar gyfer diogelwch a chyfrinachedd gwybodaeth
- K13 sut i gael mynediad a defnyddio technoleg gwybodaeth a chyfathrebu (TGCh) a systemau electronig eraill a all helpu i gasglu gwybodaeth
- K14 deall gofal cymdeithasol, gwaith cymdeithasol, y gwasanaethau cymdeithasol a strwythurau cymdeithasol
- K15 gwersi a ddysgwyd o fethiannau difrifol mewn gwasanaeth ac arfer, ac o raglenni llwyddiannus
- K16 systemau ar gyfer monitro ansawdd

SFCSS8W

Paratoi ar gyfer gwaith sefydlu/ adsefydlu, cyswllt a chyfranogiad

Theori ac Arfer Da - O ran cyfathrebu

Mae angen i chi wybod a deall:

- K17 dulliau o ymgynghori â grwpiau gwahanol, gan gynnwys plant a phobl ifanc ac oedolion, eu sefydliadau neu'u grwpiau, a gwranddo'n astud ar eu hadborth
- K18 dulliau ar gyfer casglu, dadansoddi a dehongli adborth i alluogi gwneud penderfyniadau ynglŷn â'ch cymorth
- K19 deall effaith namau lluosog. byddwch yn ymwybodol o bosibilrwydd camgyfathrebu yn yr amgylchiadau hyn, ac felly cynlluniwch yn ofalus sut fyddwch yn cyfathrebu gyda'r unigolyn, a defnyddiwch neu drefnwch y dulliau cyfathrebu mwyaf effeithiol
- K20 meddu ar y sgiliau i gynllunio cyfathrebu o flaen llaw a gwneud yn siwr fod y sgiliau angenrheidiol gennych, neu fod gennych fynediad i'r sgiliau cyfathrebu arbenigol sydd eu hangen
- K21 byddwch yn ymwybodol y gall fod yn well gan unigolion fynegi'u hunain gan ddefnyddio dull cyfathrebu gwahanol, o gymharu â'r dull sydd orau ganddynt i dderbyn gwybodaeth, ac addasu'ch ffordd o gyfathrebu'n unol â hynny
- K22 byddwch yn ddyfeisgar wrth oresgyn rhwystrau rhag cyfathrebu a rhwystrau sy'n cyfyngu ar annibyniaeth y bobl yr ydych yn eu cynorthwyo
- K23 sgiliau cyfathrebu rhyngpersonol i chi'ch hun, unigolion a phobl allweddol, e.e.
 - P23.1 yr holl ddulliau perthnasol a dealltwrieth o'r sgiliau cyfathrebu arbenigol sydd eu hangen
 - P23.2 mewn perthynas ag anghenion penodol plant a phobl ifanc sydd â nam ar eu synhwyrau, a'r technegau cyfathrebu gwahanol sydd ar gael
 - P23.3 gwybod sut i ddehongli arwyddion gan yr unigolyn ynglŷn â' ddymuniadau, er na fydd o bosib yn cyfleu'r rhain yn glir
 - P23.4 gwybod sut i annog unigolion a'u pobl arwyddocaol eraill i ddisgrifio'u hanghenion a'u dymuniadau eu hunain
 - P23.5 adnabod a hwyluso dewis a defnydd pob unigolyn o'r iaith a/neu ffurf cyfathrebu
- K24 cynnal ymddiriedaeth a hyder unigolion a phobl allweddol trwy gyfathrebu mewn modd agored, cywir a dealladwy
- K25 gwybod sut i annog pobl arwyddocaol eraill a phobl allweddol i gynorthwyo'r unigolyn
- K26 gwybod am y modd y gall natur y berthynas rhwng yr unigolyn a'r bobl arwyddocaol eraill (neu bobl allweddol) newid y graddau y gallwch ofyn iddynt fod yn gysylltiedig, neu y byddai'r unigolyn yn dymuno iddynt fod yn gysylltiedig

Theori ac Arfer Da- O ran adsefydlu

Mae angen i chi wybod

- K27 y cyd-destun ar gyfer adsefydlu ac arfer proffesiynol

SFCSS8W

Paratoi ar gyfer gwaith sefydlu/ adsefydlu, cyswllt a chyfranogiad

a deall:

- K28 safbwyntiau hanesyddol adsefydlu a lles cymdeithasol
- K29 materion cyfoes a thueddiadau mewn adsefydlu
- K30 esboniadau seicolegol a chymdeithasegol o:
 - P30.1 twf a datblygiad dynol a'r ffactorau a all effeithio arno, gan gynnwys rhychwant oes llawn, h.y. datblygiad plentyn i
 - P30.2 atblygiad cydsyniad gerontoleg
 - P30.3 iechyd meddwl a lles
 - P30.4 rhyngweithiadau a pherthnasoedd cymdeithasol
 - P30.5 gwahaniaethu a gormes
 - P30.6 ymddygiad pobl
 - P30.7 hunanbenderfyniad a chymhelliant
 - P30.8 effaith gymdeithasol, emosiynol a seicolegol colli golwg a/neu golli clyw, ar yr unigolyn a'r teulu
- K31 agweddau meddygol ar anghenion synhwyrdd, gan gynnwys datblygiadau meddygol a'r goblygiadau gweithrediad cysylltiedig
- K32 y ffin rhwng adsefydlu ac arfer optegol
- K33 opteg a'r system weledol
- K34 dehongli adroddiadau'r archwiliad clinigol
- K35 dallineb-byddardod
- K36 anabledau corfforol a dysgu
- K37 gweithrediad echddygol synhwyrdd
- K38 systemau cyfeiriadedd a symudedd
- K39 rheolaeth bersonol ar gyfer unigolion y mae angen gwasanaethau cymorth synhwyrdd arnynt
- K40 rheolaeth cartref ar gyfer unigolion y mae angen gwasanaethau cymorth synhwyrdd arnynt
- K41 adloniant, hamdden, cyflogaeth, addysg a thai ar gyfer unigolion y mae angen gwasanaethau cymorth synhwyrdd arnynt
- K42 asesiad gweithrediad pobl prin eu golwg a'r sgiliau angenrheidiol i gynnal hwn
- K43 Dyfeisiadau a therapïau i bobl prin eu golwg
- K44 Amrywiaeth a'r defnydd o gyfarpar arbenigol, gan gynnwys technoleg gynorthwyol, a gwybod pa rai sy'n amnewid am olwg neu sy'n gwella'r clyw
- K45 Theorïau ynglŷn ag effaith awdurdod a phŵer yn y rôl sefydlu/ adsefydlu

Theori ac Arfer Da- O ran partneriaethau a chydweithio â phobl eraill

Mae angen i chi wybod a deall:

- K46 dulliau o weithio amlddisgyblaethol a gweithio mewn partneriaeth
- K47 theorïau sefydliadau, ymddygiad grŵp a newid sefydliadol
- K48 strwythurau, polisïau a gweithdrefnau sefydliadol ar gyfer cyfeirio
- K49 gwybodaeth am yr ystod o adnoddau a gwasanaethau lleol a chenedlaethol priodol yn ymwneud â sefydlu/ adsefydlu ac adnoddau a gwasanaethau eraill
- K50 gwybodaeth am amrywiaeth briodol o ddewisiadau technoleg gynorthwyol a sut i'w hintegreiddio

SFCSS8W

Paratoi ar gyfer gwaith sefydlu/ adsefydlu, cyswllt a chyfranogiad

- K51 gwybod sut i gymharu buddion dewisiadau sefydlu/ adsefydlu gwahanol
- K52 dulliau ar gyfer adnabod, asesu a rheoli risg
- K53 modelau a dulliau o ddelio â cholled a phrofedigaeth
- K54 theorïau tlodi, diweithdra, anghenion iechyd a ffynonellau eraill gwahaniaethu ac anfantais, a'u heffaith ar allgáu cymdeithasol
- K55 theorïau ynglŷn ag effaith gwahaniaethau a gormes a'r dulliau o weithio gydag amrywiaeth
- K56 deall gofal cymdeithasol, gwaith cymdeithasol, y gwasanaethau cymdeithasol a strwythurau cymdeithasol
- K57 dealltwriaeth ynglŷn â phaham y mae pobl yn defnyddio gwasanaethau sefydlu/ adsefydlu, gofal cymdeithasol ac iechyd
- K58 ymwybyddiaeth o faterion pŵer mewn lleoliadau gwaith amrywiol, ac effaith y rhain ar ganlyniadau gwasanaeth, e.e. lleoliadau cartref, lleoliadau tai gwarchod ac ati

Gwybodaeth ychwanegol

Gwerthoedd

Mae'r gwerthoedd sy'n sail i'r safon hon wedi'u deillio o'r datganiad o ddiben allweddol¹. Mae'n rhaid i chi weithio'n unol ag egwyddorion a gwerthoedd y safonau gwasanaeth perthnasol, arweiniad a chodau ymarfer/ ymddygiad ar gyfer iechyd a gofal cymdeithasol yn y pedair gwlad i gyflawni'r safon hon. ¹Diben allweddol gweithlu'r gwasanaethau synhwyraidd yw grymuso pobl sy'n defnyddio'r gwasanaethau hyn er mwyn cynyddu'u hannibyniaeth, eu cyfleoedd, eu cryfderau a'u sgiliau i'r eithaf.

Geirfa

Mae'r adran hon yn rhoi esboniadau o'r geiriau a'r cysyniadau allweddol sy'n cael eu defnyddio yn y safon benodol hon. Noder, mewn Safonau Galwedigaethol Cenedlaethol, mae'n eithaf cyffredin dod o hyd i eiriau neu ymadroddion y byddwch chi'n gyfarwydd â hwy, ond rhai y gellir ym manylion y safonau, eu defnyddio mewn ffordd benodol iawn. Felly, byddem yn eich annog i ddarllen yr adran hon yn ofalus cyn i chi ddechrau gweithio gyda'r safon a chyfeirio'n ôl at yr adran hon yn ôl yr angen.

Cymorth gweithredol

Cymorth sy'n annog yr unigolyn gynyddu'i annibyniaeth i'r eithaf ac sy'n hyrwyddo dewisiadau ffordd o fyw. Yn achos plant a phobl ifanc byddai hyn yn berthnasol hefyd i rôl rhiant/ gofalwr neu'r plant eu hunain fel rhan o'u proses cynllunio gofal eu hunain.

Cyfathrebu

Mae'r safon hon yn dweud yn glir:

1. Bod rhai i chi feddu ar y sgiliau i allu cyfathrebu'n effeithiol gyda'r unigolyn yr ydych yn ei gynorthwyo, neu mewn achos lle mae angen cyfathrebwyr arbenigol, trefnu'r rhain
2. Y dylech ddefnyddio'r dull cyfathrebu sydd orau gan yr unigolyn, yn
3. erbyngar ac yn fynegol, yn y ffurf fwyaf priodol, a dylech wrando'n weithredol
4. Bod angen i chi fod yn ymwybodol yn gyson y bydd cyfathrebu yn gymhleth, a bod y risg camddeall yn un sylweddol <Anghenion cymhleth a nam ar y synhwyrau> Mae anghenion cymhleth yn cyfeirio at achosion anabledd lluosog. Anabledd lluosog yw "lle mae un nam yn cael effaith ganlyniadol ar un neu fwy o anabledau. Mae hyn yn golygu eu bod yn cael eu cymhlethu. Mae anabledd lluosog yn gofyn am ymagwedd gwbl wahanol i hynny a ddefnyddir gan weithwyr y mae eu hyfforddiant wedi canolbwyntio'n draddodiadol ar agweddau meddygol pob nam ar wahân. Mae'n ofynnol bod â gwybodaeth am ganlyniadau posibl y namau unigol, a'r sgil i wybod pa dechneg i'w defnyddio, addasu neu gyfuno, a pha bryd y bydd angen mabwysiadu dulliau newydd i ymdopi â lluosogrwydd problemau ac anfanteision".

(Ffynhonnell: CCETSW 1993)

Adborth adeiladol

Adborth sy'n broses ddwy ffordd yn cael ei gyfleu yn y modd mwyaf priodol i'r sawl sy'n rhoi ac yn derbyn yr adborth, er mwyn cyfrannu at ei ddatblygiad a'i dwf personol. Mae'r safon yn gofyn i chi gael adborth adeiladol er mwyn cyfrannu at eich datblygiad eich hun. Yn achos y rheiny sy'n gweithio gyda phlant a phobl ifanc, bydd cyfleoedd am adborth yn uniongyrchol i blant a phobl ifanc a'u cynrychiolwyr, neu ganddynt.

Anfantais, gwahaniaethu ac allgáu cymdeithasol

Mae hyn yn ymwneud â hil, rhyw, crefydd, sectyddiaeth, iaith, oed, dosbarth, anabledd (gan gynnwys anabledd synhwyrdd), tlodi, diwylliant, credo a chyfeiriadedd rhywiol. Yn ymarferol, mae'n rhaid i chi roi ystyriaeth i'r polisïau a'r gweithdrefnau perthnasol yn eich sefydliad neu asiantaeth.

Grymuso

Proses yw grymuso o alluogi unigolion (plant, pobl ifanc ac oedolion) sydd dan anfantais ar lefel bersonol a sefydliadol i gael mwy o ymreolaeth a rheolaeth dros eu bywydau.

Asesiad Gweithrediad

Mae asesiad gweithrediad yn mesur pa mor dda y mae unigolyn yn defnyddio'i synhwyrddau i gyflawni tasgau arferol mewn lleoedd gwahanol a chyda deunyddiau gwahanol yn ystod diwrnod.

Arweiniad

Gall arweiniad fod yn genedlaethol, yn lleol neu'n sefydliadol.

Unigolion

Yn y safon mae "unigolyn" yn cyfeirio at blant, pobl ifanc ac oedolion y gall fod angen gofal iechyd a/neu ofal cymdeithasol arnynt ynghyd â gwasanaethau plant, addysgol neu hyfforddi. Mae'n cyfeirio hefyd at eiriolwyr a dehonglwyr neu bobl sy'n gweithio gyda hwy i fynegi'u barn, dymuniadau neu deimladau ac i siarad ar eu rhan.

Materion

Mae materion yn golygu'r hyn sy'n effeithio ar yr unigolyn neu sy'n berthnasol i'w brofiad. Nid yw'r defnydd o'r gair "mater" yn ymhygu anhawster, ond yn hytrach agwedd ar fywyd yr unigolyn sy'n ffocws y gwaith presennol.

Pobl allweddol

Mae pobl allweddol yn cynnwys: teulu, arweinwyr cyfathrebu, ymyrwyr, gweithwyr Pobl Ddall a Byddar, ffrindiau, gofalgwyr, gweithiwr cymdeithasol, gweithiwr cymorth, model rôl, cyfeillachwr, eiriolwyr, gweithwyr sefydlu/ adsefydlu ac eraill y mae gan yr unigolyn berthynas gefnogol â hwy.

Llenyddiaeth

Gall llenyddiaeth fod yn llyfrau, yn gylchgronau ac yn adroddiadau papur neu electronig.

Gweithio mewn partneriaeth

Y broses o weithio ar y cyd â gweithwyr proffesiynol eraill neu sefydliadau, e.e. Optometryddion, Swyddogion Cyswllt Clinig Llygaid, Adrannau Ysbyty, y rheiny mewn addysg neu hyfforddiant, Cymdeithasau Lleol a Gwasanaethau Gwirfoddol a Chymunedol (Sefydliadau Trydydd Sector) i godi proffil materion cymorth synhwyrdd a chynnig cymorth priodol.

Barnau proffesiynol

Mae'n cynnwys penderfyniadau'n seiliedig ar eich profiad a'ch sgiliau proffesiynol chi.

Adsefydlu/ sefydlu

Mae adsefydlu yn ymwneud ag ystod eang o gymorth i gynyddu annibyniaeth, sgiliau a hyder i'r eithaf. Gall adsefydlu gynnwys helpu pobl i adfer gallu neu weithrediad a gollwyd yn sgil salwch neu anafiadau.

Mae sefydlu'n diffinio'r defnydd cydlynus o fesurau meddygol, cymdeithasol, addysgol a galwedigaethol i helpu pobl ddatblygu'u gallu i weithredu. Mae hyn yn cyferbynnu â helpu pobl i adfer galluoedd a gollwyd yn sgil salwch neu anafiadau, yn hytrach na phobl sydd wedi'u geni â namau.

Cyrff cenedlaethol perthnasol

Mae'n cynnwys sefydliadau gwirfoddol ac annibynnol sy'n bwysig yn genedlaethol.

Ymateb i arfer gwael

Gall eich ymateb i arfer gwael gynnwys: cynnig adborth adeiladol, cynnig gwybodaeth a chyngor i alluogi'r unigolyn (unigolion) dan sylw gael mynediad i arweiniad a chymorth priodol, a/ neu adrodd am ddigwyddiadau o arfer gwael neu beryglus i'r awdurdod priodol.

Hawliau

Yr hawliau sydd gan unigolion:

1. I gael eu parchu
2. I gael triniaeth gyfartal a pheidio â gwahaniaethu yn eu herbyn
3. I gael eu trin fel unigolyn
4. I gael eu trin mewn ffordd urddasol
5. I gael preifatrwydd
6. I gael eu diogelu rhag perygl a niwed
7. I gael gofal mewn ffordd a ddewisir ganddynt
8. I gael mynediad at wybodaeth amdanynt eu hunain

9. I gyfathrebu gan ddefnyddio'r dulliau cyfathrebu a'r iaith sydd orau ganddynt

Yn achos plant a phobl ifanc, mae'r hawl ganddynt i gael eu cynnwys yn weithredol yn y penderfyniadau sy'n effeithio arnynt.

Risgiau

Risg yw canlyniad anochel pobl yn gwneud penderfyniadau ynglŷn â'u bywydau. Ond mae'n golygu pethau gwahanol i bobl wahanol. Nid oes un diffiniad penodol. Mewn gofal cymdeithasol, fel yng ngweddill bywyd, gellir edrych ar risg fel rhywbeth negyddol. Oherwydd canfyddiadau o risg, a all fod yn real neu beidio, gall unigolyn gael ei atal rhag gwneud pethau y mae'r rhan fwyaf o bobl yn eu cymryd yn ganiataol. Felly rhaid profi ac asesu risg ganfyddedig yn erbyn buddion tebygol cymryd rhan weithredol yn y gymuned, dysgu sgiliau newydd a magu hyder. Yr hyn y mae angen ei ystyried yw canlyniad gweithred a thebygolrwydd unrhyw niwed yn ei sgil. Trwy ystyried y buddion o ran annibyniaeth, lles a dewis, dylai fod modd i unigolyn gael cynllun cymorth sy'n ei alluogi i reoli risgiau a nodir. Mae angen gwneud penderfyniad ynglŷn â'r risg ganfyddedig neu'r risg wirioneddol ar y cyd â'r sawl sy'n defnyddio gwasanaethau ei hun, yn ogystal â'r gweithwyr proffesiynol sydd ynghlwm. Yn union fel y mae cymryd risg yn ddewis personol, canfyddiadau yw lefelau risg, a dylai barn ynglŷn â lefel dderbyniol o risg fod yn benderfyniad ar y cyd.

Gwasanaethau

Mae'n cyfeirio at wasanaethau sy'n cael eu darparu gan eich sefydliad eich hun neu gan asiantaethau eraill.

Model Cymdeithasol o anabledd

Mae'r Model Cymdeithasol o anabledd yn dweud yr achosir anabledd **gan y modd y mae cymdeithas wedi'i threfnu**, yn hytrach na chan nam unigolyn neu nodwedd wahanol unigolyn.

Mae'r Model Cymdeithasol o anabledd yn edrych ar ffyrdd o **ddiddymu rhwystrau sy'n cyfyngu ar ddewisiadau bywyd** i bobl â namau* neu wahaniaethau. Pan gaiff y rhwystrau eu diddymu, gall pobl anabl fod yn annibynnol ac yn gyfartal yn y gymdeithas, gyda dewis a rheolaeth dros eu bywydau eu hunain. Datblygwyd y Model Cymdeithasol o anabledd gan bobl anabl am nad oedd y model meddygol traddodiadol yn esbonio'u profiad personol o anabledd nac ychwaith yn helpu i ddatblygu ffyrdd mwy cynhwysol o fyw. (*Diffinnir nam fel terfyn gweithrediad corfforol, meddyliol neu synhwyraidd unigolyn ar sail hirdymor.) Dyfyniad o *children in the picture* www.childreninthepicture.org.uk/au_socialmodel

Ffynonellau gwybodaeth

Byddant yn cynnwys amrywiaeth eang o wybodaeth gyfredol. Er enghraifft o:
1. Sefydliadau proffesiynol, e.e. cyrff proffesiynol, cymdeithasau masnachu

ac undebau llafur

2. Cysylltiadau proffesiynol, e.e. cydweithwyr, mentor, goruchwyliwr, tiwtoriaid/ darlithwyr ac ymchwilwyr
3. Ffynonellau ysgrifenedig, e.e. cylchgronau proffesiynol, adroddiadau ymchwil a dogfennau polisi
4. Rhwydweithiau fel grwpiau pobl dduon a lleiafrifoedd ethnig, I ystyried materion diwylliannol, e.e. ymprydio, gwyliau a blaenoriaethau.

Goruchwyliaeth

Mae goruchwyliaeth yn golygu proses o adolygu penderfyniadau gwaith unigolyn mewn modd cefnogol er mwyn datblygu'i arfer. Gall fod yn ffurfiol, yn anffurfiol, gall gael ei darparu o fewn eich sefydliad, ei darparu o du allan i'ch sefydliad (Sylwer, cydnabyddir bod goruchwyliaeth o ran gwaith gyda phlant a phobl ifanc yn wahanol i oruchwyliaeth gwaith gydag oedolion).

Cymorth

Mae'n cyfeirio at y cymorth a ddarparwch. Mae'n cynnwys: esboniad llafar, gwybodaeth ysgrifenedig, mynd gyda'r unigolyn neu drefnu i hyn ddigwydd.

Trawsnewidiadau

Newidiadau dyddiol ac ysbeidiol ym mywyd unigolyn yw trawsnewidiadau a all effeithio ar ei les, y ffordd y mae'n ymddwyn ac yn datblygu a'i allu i barhau dysgu ac ymdopi â newidiadau eraill. Mae dau brif fath o drawsnewidiadau: mae'r cyntaf yn cynnwys trawsnewidiadau mewn bywyd bob dydd, er enghraifft gydag oedolion yn symud o ac i gartref/ y ddarpariaeth i ganolfan dydd, ac i blant, mynd o ac i gartref/ y ddarpariaeth i'r ysgol. Maent hefyd yn cynnwys newid gweithgareddau ac arferion yn ystod y dydd lle mae disgwyliaid a gofynion gwahanol gan y plentyn, yr unigolyn ifanc neu'r oedolyn. Trawsnewidiad ysbeidiol yw'r ail, ac mae'n golygu newid sylweddol i'r unigolyn. Gellir rhannu'r trawsnewidiadau hyn i dri chategori. Yn gyntaf, y rheiny sy'n gyffredin i'r rhan fwyaf o bobl; er enghraifft, pan fydd pobl yn symud o un math o lety ac amgylchedd byw i un arall. Yn ail, y rheiny sy'n cael eu rhannu gan nifer sylweddol o gyfoedion, fel teuluoedd yn gwahanu. Yn drydydd, y rheiny sy'n drawsnewidiadau personol, ac ni all pobl eraill eu rhannu, nac ychwaith eu deall. I blant a phobl ifanc, bydd y trawsnewidiad cyntaf yn cynnwys trosglwyddo rhwng blynyddoedd yn yr un ysgol, neu goleg, neu drosglwyddo o un ysgol i ysgol arall. Fe allai hefyd gynnwys profiadau trawsnewid fel newidiadau corfforol, e.e. cychwyn glasoed. Gall yr ail gynnwys eu rhieni'n cael ysgariad. Mae'r trydydd mewn gofal maeth neu ofal preswyl, cael rhiant neu ofalwr sy'n camddefnyddio cyffuriau neu alcohol, neu fod yn ofalwr ifanc. (Ffynhonnell: Arweinyddiaeth a rheolaeth Rhif Cyfeirnod NOS: LMC B3)

Gwerthoedd ac egwyddorion

Yw'r rheiny a bennir gan: gyrff proffesiynol, y llywodraeth, eich cyflogwr, defnyddwyr gwasanaeth a'u gofalwyr a chan gyrff cenedlaethol perthnasol.

SFCSS8W

Paratoi ar gyfer gwaith sefydlu/ adsefydlu, cyswllt a chyfranogiad

Cysylltiadau Allanol

Bydd y **wybodaeth a'r ddealltwriaeth** ar gyfer y safon hon yn ymwneud â gofynion rheoleiddio penodol i wledydd a chodau ymarfer sy'n gymwys I gwmpas eich gwaith a rhai eich cydweithwyr. Bydd yn ymwneud hefyd â'r rôl a'r lefel cyfrifoldeb sydd gennych yn eich sefydliad er mwyn ymgymryd â gweithgareddau i gyflawni gwasanaeth o ansawdd uchel

Mae arfer cymwys yn gyfuniad o gymhwyso sgiliau a gwybodaeth dan ddylanwad gwerthoedd a moeseg. Mae'r fanyleb hon yn nodi manylion y wybodaeth a'r ddealltwriaeth y mae'n ofynnol eu cael i ymarfer yn gymwys ar gyfer y perfformiad a ddisgrifir yn y safon hon.

Wrth ddefnyddio'r fanyleb hon mae'n bwysig darllen y gofynion gwybodaeth mewn perthynas â disgwyliadau a gofynion eich rôl swydd.

Mae angen i chi ddangos eich bod yn gwybod, yn deall ac yn gallu cymhwyso'r uchod yn ymarferol yn unol â'ch lefel profiad a'ch statws.

SFCSS8W

Paratoi ar gyfer gwaith sefydlu/ adsefydlu, cyswllt a chyfranogiad

Datblygwyd gan Skills for Care and Development

Fersiwn rhif 1

Dyddiad cymeradwyo Tachwedd 2008

Dyddiad adolygu a awgrymir Tachwedd 2013

Dilysrwydd Cyfredol

Statws Gwreiddiol

Sefydliad cychwynnol Skills for Care and Development

RCU gwreiddiol SCDSS8

Galwedigaethau perthnasol Iechyd, Gwasanaethau Cyhoeddus a Gofal; Iechyd a Gofal Cymdeithasol; Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol Swyddogion; Gweithwyr Iechyd Proffesiynol; Gwasanaethau Cysylltiedig Gofal Iechyd Personol a;

Cyfes/Set Gwasanaethau Synhwyrdd

Geiriau Allweddol